

Jasna Lulić Drenjak
Luka Dobrović

EU PROJEKTI U SPORTU OSOBA S INVALIDITETOM KAO PRIMJERI DOBRE PRAKSE U RAZVITKU RH

1. UVOD

Sport je važan stoga što promiče tjelesno i mentalno zdravlje, obrazuje i promiče ključne društvene vrijednosti, spaja ljude, velik je i brzorastući gospodarski sektor koji pridonosi rastu i otvaranju novih radnih mjesta (1). Europska unija prepoznala je važnost sporta kod osoba s invaliditetom te tako otvorila mogućnost financiranja različitih programa vezanih uz tu tematiku i problematiku.

2. SADRŽAJ

Europska unija u svojim preporukama u Mišljenju Odbora regija – Invaliditet, sport i slobodno vrijeme naglašava da je „invaliditet **složeno stanje i višedimenzionalno iskustvo** koje je posljedica interakcije psihofizičkih karakteristika osobe i karakteristika društva u kojem ta osoba živi te potvrđuje da postoji **manjak znanja i krivo shvaćanje pravih učinaka invaliditeta** i naglašava da se treba usmjeriti na **spособnosti** koje se posebice mogu vidjeti u sportskim dostignućima“(1). Napominje i da „prepoznaje vrijednost i važnost tjelesne aktivnosti i sporta za osobe s invaliditetom te činjenicu da mogu značajno pridonijeti postizanju strateških ciljeva EU-a, uključujući ciljeve strategije Europa 2020.“(1). U preporukama se ukazuje na neospornu činjenicu da sport pridonosi općoj dobrobiti pojedinca i ima pozitivan učinak na moguću rehabilitaciju i osposobljavanje osoba s invaliditetom, a mogućnost sudjelovanja u sportskim aktivnostima za osobe s invaliditetom je prije svega **osnovno ljudsko pravo**.

Vodeći se tim pretpostavkama i činjenicama Riječki sportski savez (RSS) u suradnji s partnerima iz Slovenije i Pule započeo je provedbu dva projekta vezana uz sport osoba s invaliditetom.

RSS je u suradnji sa Sportskim savezom osoba s invaliditetom grada Rijeke proveo dva europska projekta. Jedan od njih je Plivanje kao terapija i integracija za osobe s posebnim potrebama PTO u razdoblju od 2010. do 2013. godine a drugi Sport kao mehanizam rane integracije i rehabilitacije IRIS u periodu 2014. – 2015. godine.

PTO je projekt u kojem je cilj bio prijenos i razmjena znanja i iskustva koje su partneri pridobili na području upotrebe plivanja za poboljšanje zdravlja i društvene

uključenosti osoba s invaliditetom. Računali smo da će se poboljšati kvaliteta života tih osoba i njihovih staratelja, a istovremeno razvijati volonterstvo i postići veće razumijevanje potreba i problema koje osobe s invaliditetom imaju u svakodnevnom životu i uključivanju u zajednicu u kojoj žive. Posebni su ciljevi bili razvijanje intenzivnog sudjelovanja između institucija iz Hrvatske i Slovenije koje pomažu osobama s invaliditetom, a koriste plivanje kao sredstvo za poboljšanje njihovog tjelesnog i mentalnog zdravlja, socijalizaciju i uključenost. Pri tome su organizacije razmjenjivale iskustva, znanje preko zajedničkih stručnih sastanaka, posjeta, razmjenom stručnjaka, organizacijom zajedničkih susreta osoba s invaliditetom te koristeći internetsku stranicu kao izvor informacija i čvorište socijalne mreže, preko kojega je tekla komunikacija, obrazovanje te promocija projekta. Ovakva je suradnja bitno poboljšala organizacije koje rade s osobama s invaliditetom, poboljšala je zdravstveno stanje tih osoba i povećala njihovu socijalnu inkluziju.

Ciljne skupine koje su bile uključene u obrazovni proces su: treneri, učitelji i instruktori plivanja, sportski pedagozi, fizioterapeuti, nezaposlene osobe, roditelji djece s poteškoćama u razvoju te volonteri (na primjer bivši plivači).

Neposredni korisnici rezultata projekta u regijama obuhvaćenim projektom bile su osobe s invaliditetom u regijama u kojima se izvodio projekt.

U sklopu projekta razvijeni su osnovni elementi potrebni za održivost projekta, naime internetski portal projekta koji je bio čvorište socijalne mreže koja se oblikovala tijekom projekta. Na internetskom portalu su svi edukacijski materijali a Web 2.0 servisi se koristi za komunikaciju i razmjenu iskustava među organizacijama koje organiziraju i izvode plivanje za osobe s invaliditetom. S obzirom na to da se u sklopu projekta educirao dostatan broj instruktora za rad s osobama s invaliditetom i obavila intenzivna promocija i diseminacija rezultata projekta, aktivnosti vezane za rad s osobama s invaliditetom nastavljaju se i šire što vrijedi i za sudjelovanje organizacija i pojedinaca koji su sudjelovali u realizaciji projekta. Sredstva potrebna za nastavljanje aktivnosti nisu velika tako da ista sudionici projekta mogu i dalje realizirati u sklopu svoje redovite djelatnosti.

U projektu su se intenzivno koristile suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije za obrazovanje, razmjenu iskustava i oblikovanje socijalne mreže. Prije svega to je upotreba edukacijskih i promocijskih video materijala i korištenje Web 2. Servisa (blog, RSS, Facebook, Twitter) za razmjenu iskustava i oblikovanje šire socijalne mreže organizacija i pojedinaca članica ciljnih skupina.

Rezultati projekta su veći broj instruktora plivanja za osobe s invaliditetom, socijalna uključenost osoba s invaliditetom, poboljšanje njihovog tjelesnog i mentalnog zdravlja, kao i povećan broj volontera koji rade s osobama s invaliditetom. K tome moramo još dodati efekte koje je teško mjeriti kao što je početak dugoročne suradnje udruga i ustanova koje rade s osobama s invaliditetom u Hrvatskoj i Sloveniji, a koji

mogu suštinski doprinijeti boljem razumijevanju i suradnji sudjelujućih regija na širem ne samo na području uključenosti osoba s invaliditetom.

Drugi projekt koji smo proveli s istim partnerima je Sport kao mehanizam rane integracije i rehabilitacije IRIS.

U sklopu projekta razvijeni su osnovni elementi potrebni za održivost projekta, internetski portal projekta. Na internetskom portalu nalaze se svi edukacijski materijali koji su nastali u sklopu projekta. Servisi se i dalje koriste za komunikaciju i razmjenu iskustava među organizacijama koje izvode ranu integraciju osoba s invaliditetom.

U projektu su se intenzivno koristile suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije za obrazovanje, razmjenu iskustava i oblikovanje socijalne mreže. Prije svega to je upotreba edukacijskih i promocijskih videomaterijala i korištenje Web 2. Servisa za razmjenu iskustava i oblikovanje šire socijalne mreže organizacija i pojedinaca članica ciljnih skupina. Upotrijebili smo i Web 3.0 servise – kognitivnu grafiku i SVG (*Scalable Vector Graphics*) za praćenje napredovanja osoba s invaliditetom.

Održane su radionice za odgajatelje i učitelje razredne nastave te prezentacije sportova za osobe s invaliditetom.

Rezultati projekta bili su: veći broj osoblja vrtića i osnovnih škola, sportskih organizacija, nevladinih organizacija koje podržavaju osobe s invaliditetom koje je tijekom realizacije projekta pridobilo potrebna znanja za ranu integraciju djece s poteškoćama u razvoju, socijalna uključenost osoba s invaliditetom, poboljšanje njihovog tjelesnog i mentalnog zdravlja, kao i povećan broj volontera koji rade s osobama s invaliditetom. Dugoročno implementacija modela razvijenog u projektu može dovesti do značajnih ušteda jer se smanjuje potreba za integracijom u kasnijim fazama života.

3. ZAKLJUČAK

Projekti Europske unije u sportu osoba s invaliditetom doprinose razvoju, razmjeni i provedbi inovativnih metoda i praksi diljem Europske unije. Doprinosu i donošenju učinkovitijih zdravstvenih politika te praćenju napretka i trendova u pogledu tjelovježbe kao i većoj socijalnoj uključenosti, integraciji i pružanju jednakih mogućnosti osobama s invaliditetom. U budućnosti je važno da se u povlačenje sredstava iz Europske unije uključi još veći broj organizacija koje se bave sportom osoba s invaliditetom kako bismo mogli iskoristiti sve svoje potencijale.

4. LITERATURA

1. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52013R3952> (4.04.2016.)